

Det siger FOAs medlemmer om besparelser i dagtilbud

FOA undersøgte i perioden fra 27. maj til 7. juni 2011, hvilke besparelser FOAs medlemmer i dagtilbud har oplevet inden for de seneste år. Undersøgelsen er foretaget via Forbundets elektroniske medlemspanel, Medlemspuls. 1.807 medlemmer deltog i undersøgelsen, herunder 323, som arbejder i dagtilbud¹⁺².

Undersøgelsen havde en svarprocent på 55. Medlemmerne er stillet flere spørgsmål fra tidligere undersøgelser af besparelser på børneområdet fra maj og november 2010.

Undersøgelsens hovedresultater er:

- **Mindre tid til det enkelte barn:** 8 ud af 10 ansatte i daginstitutioner har i løbet de seneste to år fået mindre tid til det enkelte barn. Det gælder kun 3 ud af 10 ansatte i dagplejen.
"Når der slet ikke må bruges vikarer ved sygdom og ferie, så bliver det desværre nogen gange ren rå pasning, hvor næsten kun de basale behov dækkes. æv æv"
(Pædagogmedhjælper, 42 år)
- **Mindre omsorg og nærvær:** 7 ud af 10 ansatte i daginstitutioner har i løbet af det seneste år fået mindre tid til omsorg og nærvær over for børnene. Og det er på et område, hvor de ansatte allerede for et år siden oplevede besparelser. I maj 2010 havde 7 ud af 10 medlemmer oplevet, at de inden for det seneste år havde fået mindre tid til omsorg og nærvær.
- **Vigtige opgaver bliver ikke løst:** 6 ud af 10 ansatte i daginstitutioner oplever, at der er vigtige opgaver i deres daglige arbejde, som de ikke har tid og mulighed for at løse. Det gælder også hver fjerde dagplejer. Det er især opgaver som omsorg og nærvær, dokumentation, indsatsen over for udsatte børn og kontakt til forældre.
- **Færre udflugter/ture, færre penge til legetøj og flere børn pr. ansat.** Det er besparelser, som 2 ud af 3 FOA-medlemmer i daginstitutioner har oplevet det seneste år.
- **Dagplejepædagogtimer:** 6 ud af 10 dagplejere har inden for det seneste år oplevet, at der er skåret i antallet af dagplejepædagogtimer – dvs. pædagogiske tilsyn fra uddannede pædagoger.
- **Lukkedage og tidlig overgang:** Mere end hvert tredje medlem i daginstitutioner har inden for det seneste år oplevet en stigning i antallet af lukkedage, eller at der er indført tidligere overgang fra vuggestue til børnehave eller børnehave til SFO. Hos hvert femte medlem er der skåret i institutionens åbningstid.
- **Udsatte børn:** Næsten hvert andet medlem i daginstitutioner oplever, at der er mindre støtte til udsatte børn (45 procent). Det gælder hver fjerde dagplejer.

---

¹ Antallet af respondenter varierer fra figur til figur. Det skyldes, at spørgsmålene er stillet til forskellige målgrupper, og at nogle medlemmer ikke har svaret på alle spørgsmål.

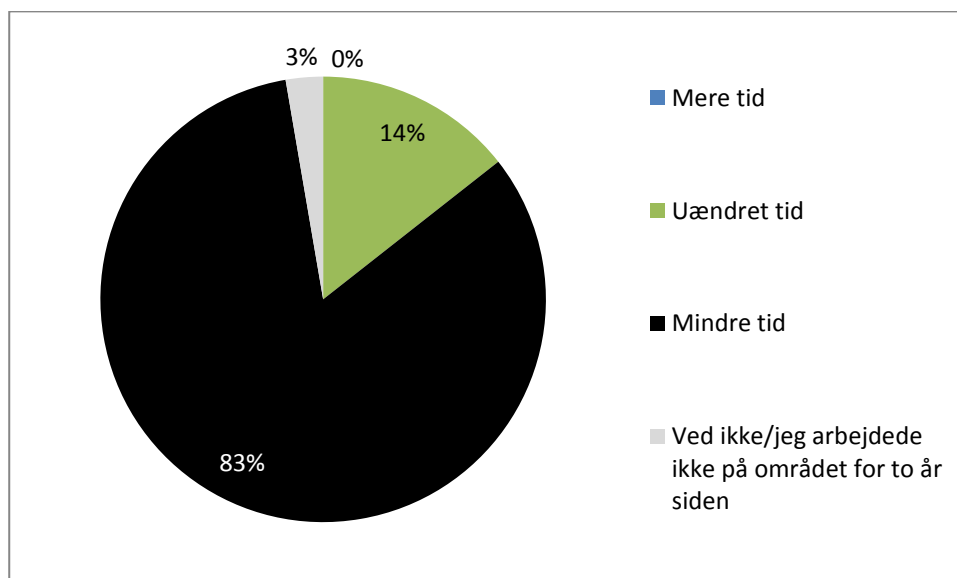
² Svarene stammer primært fra dagplejere, dagplejepædagoger, pædagogmedhjælpere og pædagoger.

Daginstitutioner: 8 ud af 10 medlemmer har mindre tid til det enkelte barn

8 ud af 10 af FOAs medlemmer i daginstitutioner har inden for det seneste år fået mindre tid til det enkelte barn. Det viser figur 1.

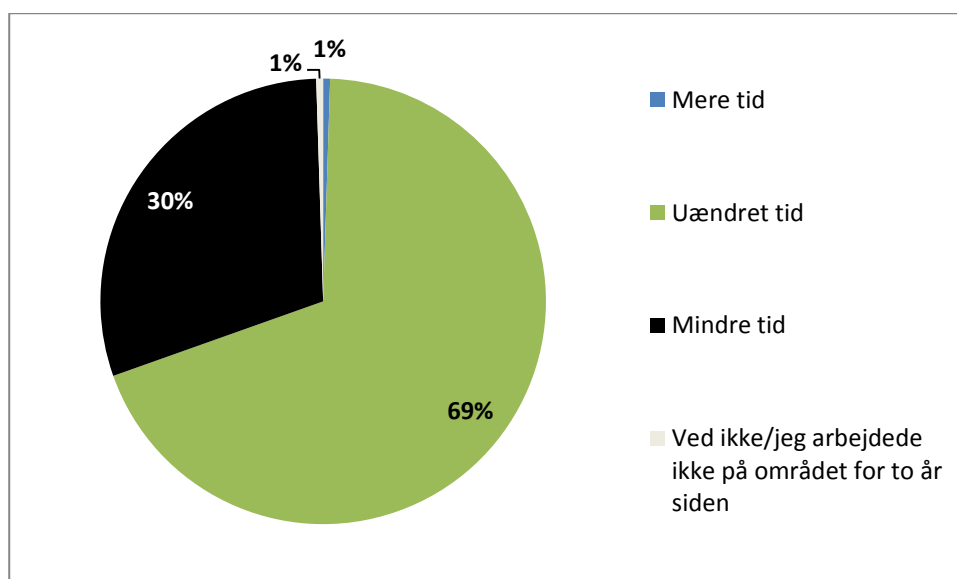
Ingen medlemmer svarer i undersøgelsen, at de har fået mere tid til det enkelte barn. 14 procent svarer, at tiden er uændret.

Figur 1. Oplever du, at du i løbet af de seneste to år har fået mere eller mindre tid til det enkelte barn? Daginstitutioner, SFO'er og lign. (n=111)

I dagplejen ser billedet anderledes ud (figur 2). Her har 7 ud af 10 medlemmer den samme tid til det enkelte barn som for et år siden. Og 3 ud af 10 har fået mindre tid til det enkelte barn. Kun 1 procent svarer, at de har fået mere tid.

Figur 2. Oplever du, at du i løbet af de seneste to år har fået mere eller mindre tid til det enkelte barn? Dagplejen (n=187)

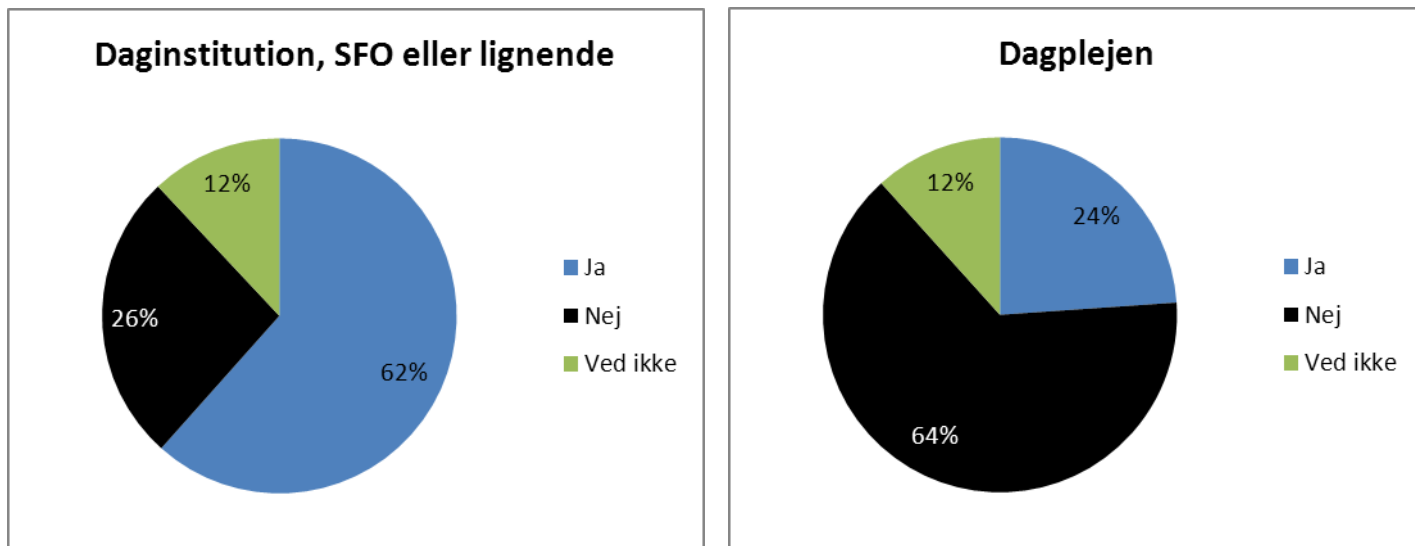

Vigtige opgaver bliver ikke løst – især i daginstitutionerne

6 ud af 10 medlemmer i daginstitutioner oplever, at der er vigtige opgaver i hverdagen, som de ikke har tid eller mulighed for at løse.

Det gælder hver fjerde dagplejer.

Figur 3. Er der vigtige opgaver på dit arbejde, som du ikke har mulighed og tid til at løse i hverdagen? (Daginstitutioner n=125, dagpleje n=188)

Medlemmerne har kunnet beskrive, hvilke vigtige opgaver, som de må springe over i dagligdagen. Det handler særligt om

- omsorg for børnene
- dokumentationsopgaver
- udsatte børn
- tid til samtaler og kontakt med forældre

Flere medlemmer beskriver situationer, hvor de ikke kan være der og give børnene den rette omsorg:

“Et barn, der kræver ”lidt ekstra”, børn der skal trøstes, øves/spilles med, konfliktløsning eller et barn, der skal sidde hos mig. Det er der generelt bare ikke tid til. [...] Jeg føler det bliver lidt overfladisk og ikke specielt nærværende, da der hurtigt opstår en ny situation, der kræver mig. Og de børn, der ”klarer det selv”, bliver let overset i farten.” (Pædagogmedhjælper, 45 år)

Manglende hænder går således både ud over de stille børn og børn med særlige behov. En af årsagerne er ifølge medlemmerne, at der bruges mere tid på dokumentation:

“Med krav om praksisfortællinger og læreplaner og anden dokumentation, er der fået tid fra børnene. Det er blevet svært at yde ekstra til de børn, der har særlige behov. Jeg tænker på de børn, der har brug for nærvær, rutiner, ro og tid. De urolige børn tager jo selv, kan man sige!” (Dagplejer, 57 år)

Andre beskriver, at dokumentation må klares i fritiden eller bliver lavet med venstre hånd, for at det ikke går ud over børnene:

“Arbejdet med de pædagogiske læreplaner, dokumentation og færdiggørelse af barnet bog – de ”skrivetekniske opgaver”, som prioriteres højt fra ledelsen, dem kan jeg ikke overskue

samtidig med at passe børnene. De ting ordnes om aftenen og i weekenden." (Dagplejer, 56 år)

Og det er ikke kun tiden til selve handleplanerne, der mangler. Medlemmerne mangler også tid til at føre handleplanerne ud i livet – dvs. det konkrete pædagogiske arbejde:

"Når vi laver handleplaner på de enkelte børn, kan det være svært i en meget travl hverdag også at få tid til at arbejde med målene for det enkelte barn. Det er meget frustrerende, da man ved, at det er tid, der vil være givet godt ud på den lange bane" (Pædagogmedhjælper, 50 år)

Flere peger på, at der mangler hænder i dagligdagen. Eksempelvis fordi, der ikke er penge til vikarer ved sygdom:

"Når der slet ikke må bruges vikarer ved sygdom og ferie, så bliver det desværre nogen gange ren rå pasning, hvor næsten kun de basale behov dækkes - æv æv!" (Pædagogmedhjælper, 42 år)

Et medlem beskriver denne situation:

"Pædagogerne er til pædagogmøde. Pædagogmedhjælperen læser bøger, ser knappen lyser grønt, hvilket betyder, at der er et barn, der skal have tørret numse på toilettet, og samtidig bidder et barn et andet barn. Jeg kan sidde og se det, mens jeg læser, men kan ikke nå at reagere. Når der er sygdom eller pædagogen har forældresamtale eller modtager nye børn, kan jeg som pædagogisk assistent stå alene med 19 børn på stuen, og desværre bliver det ikke lettere." (Pædagogisk assistent, 46 år)

Flere beskriver også, at der er skåret i normeringen:

"Da vores lønningerne er steget, så er der ikke råd til det antal mennesker, som vi er. Der skal fyres en medarbejder sidst på året. Lønsummen til institutionerne er ikke fuldt med lønudviklingen. Et barselsvikariat er ikke bemanded pga. penge. Vi kan godt mærke, at der er flere børn pr. ansat. Jeg må lukke institutionen med en ungarbejder, fordi der ikke er bemanning nok". (Pædagogmedhjælper, 44 år)

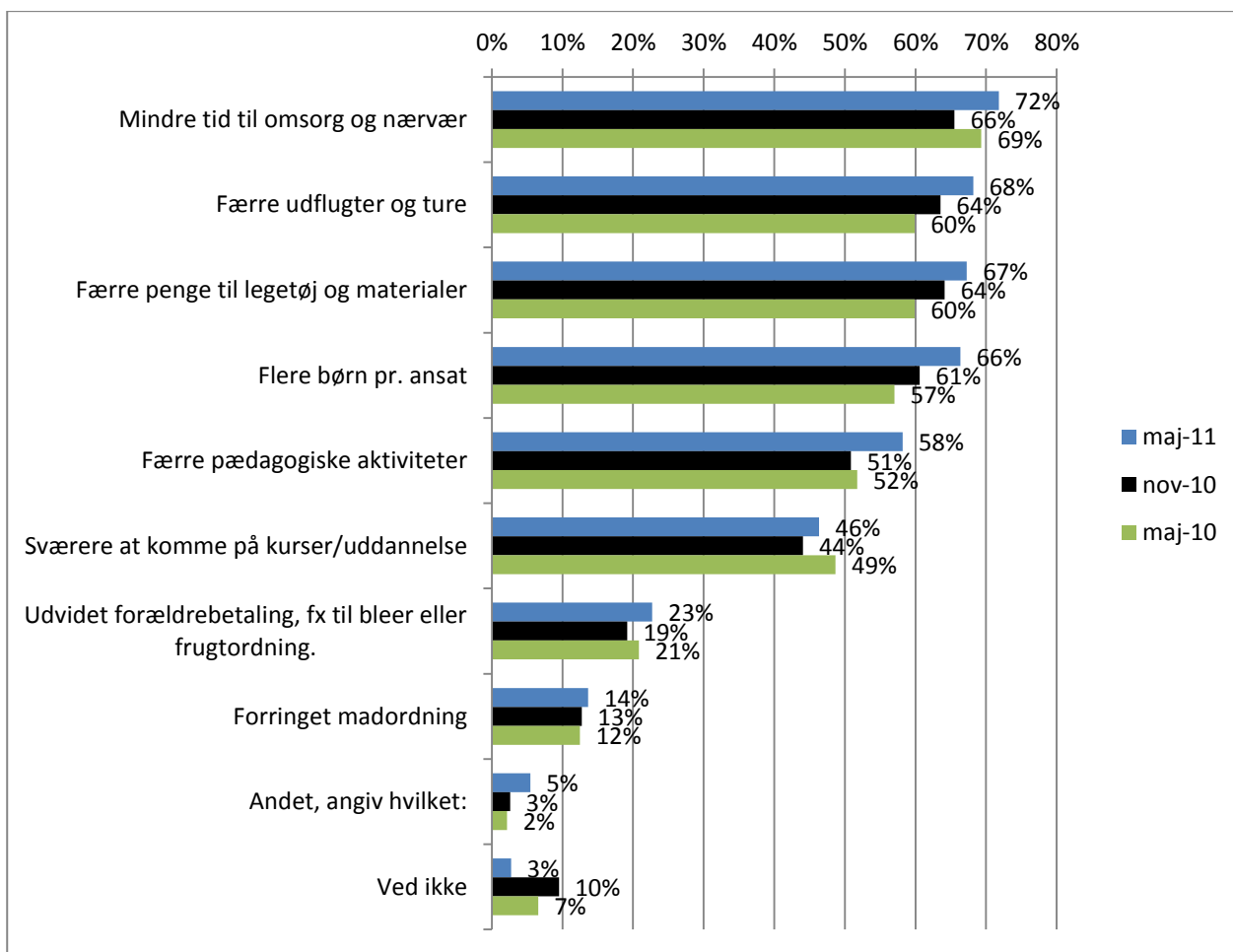
Daginstitutioner

Det er især 4 steder, at de ansatte i daginstitutionerne har oplevet besparelserne det seneste år. Det viser figur 4.

- 7 ud af 10 af FOAs medlemmer i daginstitutioner har oplevet at få mindre tid til omsorg og nærvær inden for det seneste år. Det viser figur 1, som også viser medlemmernes svar på samme spørgsmål i maj og november 2010. Allerede for et år siden, maj 2010, havde 7 ud af 10 medlemmer oplevet, at have fået mindre tid til omsorg og nærvær.
- 2 ud af 3 oplever, at der er færre udflugter og ture.
- 2 ud af 3 oplever, at der er færre penge til legetøj og materialer.
- 2 ud af 3 oplever, at der er kommet flere børn pr. ansat.

På alle områder kunne medlemmerne allerede mærke besparelserne for et år siden i maj 2010.

Figur 4. Hvilke af følgende besparelser har du oplevet det seneste år? Svar fra daginstitutioner, SFO'er og lign. (n=111)

Dagplejen

Det er især 4 steder, at de ansatte i dagplejen har oplevet besparelser det seneste år:

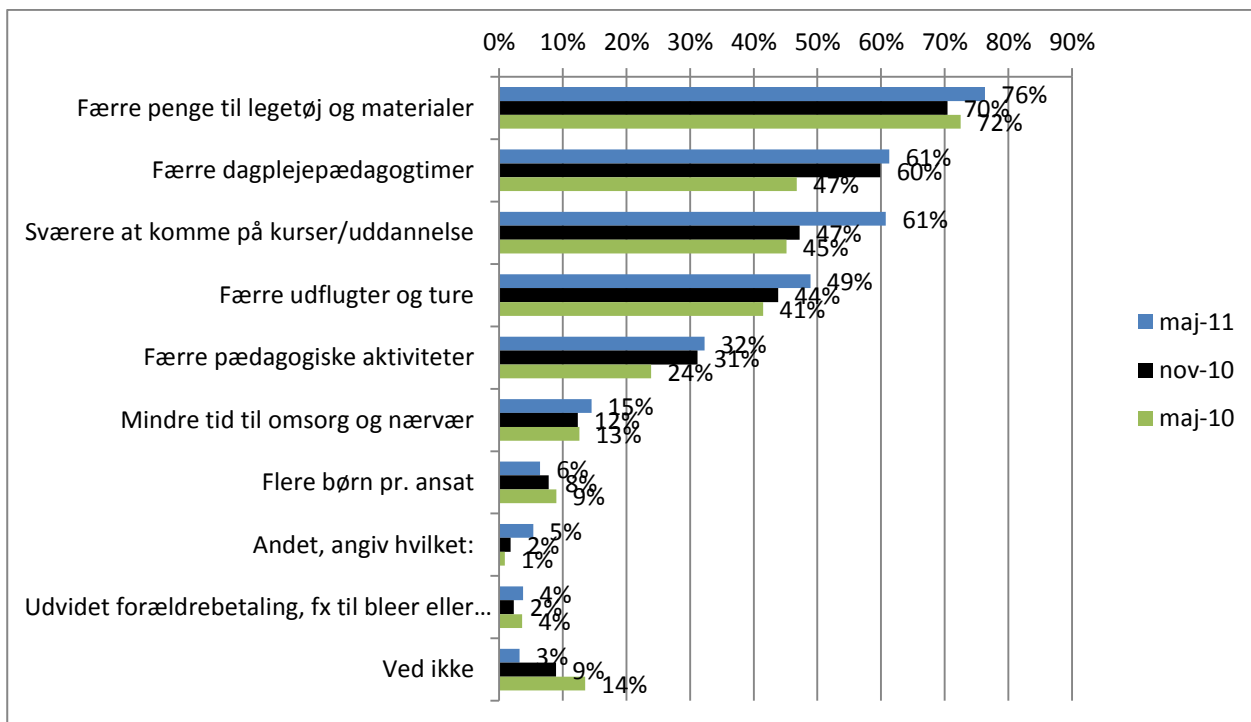
- 3 ud af 4 har fået færre penge til legetøj og materialer inden for det seneste år. Da dagplejerne blev stillet samme spørgsmål i maj 2010 havde 3 ud af 4 også allerede fået færre penge til legetøj og materialer.
- 6 ud af 10 dagplejere har fået færre dagplejepædagogtimer. Dagplejepædagogen er en vigtig ressource til sparring i dagplejerens pædagogiske arbejde, og hun står også for det pædagogiske tilsyn som dagplejerens daglige leder.
De besparelser kan dette medlem genkende:

”Vi er beskåret med 50 procent i dagplejepædagogtimer i min kommune. Det giver færre tilsyn og mindre sparring til dagplejeren, samt dobbelt administration”.
(Dagplejepædagog, 39 år)

- 6 ud af 10 har fået sværere ved at komme på kurser og uddannelse.
- 5 ud af 10 har plads til færre udflugter og ture i hverdagen.

Sammenlignet med daginstitutionerne er det værd at bemærke, at der væsentligt færre dagplejere, som har oplevet at få mindre tid til omsorg og nærvær over for det enkelte barn. Kun 15 procent af dagplejerne oplever en forringelse på det punkt, mod 7 ud af 10 blandt de ansatte i dagtilbud.

Figur 5. Hvilke af følgende besparelser har du oplevet det seneste år? Svar fra dagplejen. (n=186)

Flere lukkedage og mindre større til udsatte børn

Figur 6 viser fem øvrige områder, hvor medlemmerne har oplevet besparelser.

- **Rengøring og vedligeholdelse:** 5 ud af 10 ansatte i daginstitutioner har inden for det seneste oplevet mindre vedligeholdelse og rengøring i institutionen.
- **Udsatte børn:** 45 procent af ansatte i daginstitutioner og 27 procent af ansatte i dagplejen har oplevet, at udsatte børn får mindre støtte. For eksempel disse medlemmer:
"Det kan være svært at nå at gøre observationer, der skal ligge til grund for en eventuel ansøgning om støtte eller underretning". (Pædagog, 44 år)
"Hvis jeg skal lave en indberetning på et barn, må jeg lave det derhjemme." (Pædagog, 56 år)
- **Lukkedage:** 4 ud af 10 ansatte i daginstitutioner og 3 ud af 10 ansatte i dagplejen har oplevet, at der er kommet flere lukkedage på deres arbejdsplads inden for det seneste år.
- **Tidligere overgang:** Ca. hvert tredje medlem har oplevet, at der er indført tidligere overgang til vuggestue til børnehave eller fra børnehave til SFO.
- **Kortere åbningstid:** 2 ud af 10 ansatte i daginstitutioner har inden for det seneste år oplevet, at der er skåret i institutionens åbningstid.

Figur 6. Hvilke af følgende besparelser har du oplevet det seneste år? Svar fra dagplejen og daginstitutioner. (n=323)

